

GESCHIEDENISBURO – NIEUWSBRIEF

Jaargang 5 – juli 2025

Drs. Freja van der Zee-Dijkstra www.geschiedenisburo.nl geschiedenisburo@kpnmail.nl tel. 06 23 93 48 04

AGENDA

LEZINGEN

Donderdag 25 september – Giessenburg

“Van stadhouders en koning(in)nen” bij de *Geschiedkundige Vereniging Giessenburg en Schelluinen*

Zondag 12 oktober – Heerenveen

“Een reisje langs de vaart” in Museum Heerenveen (onderdeel van het *Heerenveens Historisch Festival*).

CURSUSSEN

Dinsdag 7 oktober – Roderesch

Start van de tiendelige cursus “Kolonisatie en dekolonisatie. Een geschiedenis van Nederlands-Indië/Indonesië.” Aanvang 19.30 uur.

Woensdagmiddag 8 oktober – Gorredijk

Start van de tiendelige cursus “Duitsland. Eenheid en verdeeldheid (1871-1991).” Aanvang 14.00 uur.

Woensdagavond 8 oktober – Oudehorne

Start van de tiendelige cursus “Grip op het Midden-Oosten.” Aanvang 19.30 uur.

Aanmelden en meer informatie op de website:

<https://geschiedenisburo.nl/cursussen-2/>

Rondleidingen met **Geschiedenisburo** zijn te boeken t/m de herfstvakantie (18 t/m 26 oktober). Daarna gaan we er even tussen uit.

Aanmelden voor **Tour de Veen** of **Emancipatie in Veertien Verhalen** kan via de website:

<https://geschiedenisburo.nl/rondleidingen/>

MACHIAVELLI – het doel heiligt de middelen?

Niccolò di Bernardo dei Machiavelli (1469-1527) is een veelzijdig mens. In Firenze (Italië) bekleedt hij de positie van diplomaat en ambtenaar. Maar daarnaast is hij ook schrijver, filosoof en historicus.

Naast poëzie, verhalen en toneelstukken, schrijft hij elf politieke werken, waarvan *Il Principe* - De Vorst (1513) waarschijnlijk het meest bekend is. Vanaf het begin roept het werk zeer uiteenlopende, maar altijd hevige reacties op.

Il Principe kan gelezen worden als een handleiding voor leiders hoe hun rijk te besturen. Op basis van zijn eigen ervaringen als ambtenaar/diplomaat en van zijn bestudering van Klassieke werken van o.a. Thucydides en Cicero komt hij tot de conclusie dat een goede vorst moet beschikken over ambitie, moed en eerbij om een staat te besturen en zich niet in slaap moet laten sussen door (religieuze) principes. In plaats daarvan dient de vorst alle middelen die tot zijn beschikking staan in te zetten om zijn doel te bereiken. Met andere woorden: het doel heiligt de middelen.

Machiavelli door Santi di Tito ca. 1550-1560 –
Wikipedia publiek domein

Het lijkt erop dat de adviezen van Machiavelli anno 2025 door steeds meer personen in leidinggevende posities worden nagevolgd. Bedrijven die de gezondheid van werknemers en omwonenden ondergeschikt maken aan geldelijk gewin; amendementen die medemenselijkheid criminaliseren accepteren om een bepaalde wet aangenomen te krijgen in de Tweede Kamer; burgerdoelen bombarderen om de macht over een land of volk te krijgen; een controversieel wereldleider vleien om hem binnen de club te houden - de voorbeelden zijn legio. De vraag of een dergelijke manier van leiderschap wenselijk is, is een vraag die eenieder voor zichzelf moet beantwoorden.

Of Machiavelli zelf ooit de bedoeling heeft gehad *Il Principe* te publiceren is overigens maar de vraag: hoewel geschreven in 1513 komt het pas in 1532 uit. Zou Machiavelli het werk ook geschreven kunnen hebben als een persoonlijke handleiding voor Lorenzo II de' Medici, de heerser van Firenze, om bij hem in het gevecht te komen na een politiek turbulente periode? Het is een vraag die historici (nog) niet kunnen beantwoorden.

KWARTAALKIEKJE – “Bio Vacantieoord” Bergen a. Zee

Bron: flickr.com/photos/

Op de bovenstaande foto (ca. 1952) is een groep jongens, onder toezicht van een verpleegkundige, heerlijk aan het spelen in het zwembad van Villa Russenduin in Bergen aan Zee.

Vanaf 1933 wordt kinderen uit minder bedeeld milieus, vooral uit de grote steden, een vakantie in de villa aangeboden met als doel hen te laten aansterken in een gezonde omgeving. Naast een goede nachtrust en gezond eten staat er veel beweging op het programma. Daartoe is er ook een gymzaal in de villa. Waar mogelijk gaat men lekker naar buiten, maar omdat de vakanties het hele jaar door worden aangeboden, laat het weer dat niet altijd toe.

Als in de jaren vijftig de welvaart in Nederland geleidelijk aan toeneemt, verandert de doelgroep naar kinderen met een beperking.

De vakanties worden in het begin gefinancierd uit donaties van bioscoopbezoekers aan de Stichting Bio (1927) van de Amsterdamse afdeling van de *Nederlandsche Bioscoop-Bond*. Al snel komen daar ook andere donateurs bij.

In 1967 sluit Villa Russenduin. In 1970 komt de villa in handen van volgelingen van Sun Myung Moon (de moonsekte), die haar de naam Huize Glory geven. Tegenwoordig fungeert Huize Glory als religieus studiecentrum van de Stichting Verenigingskerk.

Stichting Bio bestaat nog steeds. De in de jaren vijftig gebouwde locatie in Arnhem doet nog altijd dienst als vakantieoord voor meervoudig beperkte kinderen en hun families.